

Påverkas smågrisarnas avvänjningsvikt av saggans foderintag under diperioden?

Saggans mjölkproduktion påverkas av flera faktorer som kullstorlek, laktationsvecka, arv, foderintag och miljöfaktorer. Ju mer saggan mjölkar desto bättre växer de diande smågrisarna.

Saggans juver utvecklas fram till ca tre veckor efter grisning. I försöks har registrerats hur stor mängd essentiella aminosyror som lagras in i mjölkkörtelvävnaderna och hur stor andel som försvinner ut med mjölken. De aminosyror som blev kvar behövdes för juvertillväxten. Tillväxten av juverkörtlarna under laktationen påverkar mängden mjölk som saggan kan producera, vilket påverkar grisarnas tillväxt och därmed avvänjningsvikten.

Enlig PigWin har antal levande födda grisar per kull ökat från 10,8 till 12,6 under de senaste 15 åren medan antalet avvanda grisar per kull har ökat från 9,2 till 10,8. Avvänjningsvikterna har också ökat under motsvarande period från ca 8,5 kg per avvand gris till ca 10 kg.

För att växa ett kilo behöver smågrisen dia ca 4 kg mjölk och för det åtgår ca 30Mj saggfoder. Förutom till mjölkproduktionen måste saggans underhållsbehov av energi täckas. Underhållsbehovet beror på saggans storlek och inhysning. Normalsaggan behov ca 25 MJ/dag för underhåll.

Det är inte bara energi som behövs utan aminosyrabehovet måste också tillgodoses. Behoven är knutna till produktionsnivån. Lysin används som referens men det är nödvändigt att övriga aminosyror följer lysinhalten.

Tabell 1. Digivande saggors lysinbehov, NRC 1998

Kullstorlek	Tillväxt, g/gris o dag	Kulltillväxt kg/dag	Lysinbehov, g/dag	
			För mjölkproduktion	För underhåll
9	250	2,25	47	2
10	250	2,5	54	2
11	250	2,75	61	2
12	250	3	68	2

Om grisarna växer enligt tabellen ovan med 11 grisar/kull, födelsevikten 1,5 kg och 34 dagar digivning så blir avvänjningsvikten 10 kg/gris.

Saggkroppen har en viss acceptans att ta eget muskelprotein i anspråk för mjölkproduktion, men inte mer än 10 g lysin/dag. Hur mycket digivningsfoder saggor ska tilldelas mätt i kilo foder/dag varierar givetvis med fodrets innehåll av energi och protein. Nya digivningsfoder finns nu på marknaden som kan motsvara saggornas ökade energi- och råproteinbehov för mjölkproduktion.

Magra saggor drabbas lättare av bogsår och har svårare att bli dräktiga. Försök visar också att pågående laktation och hullutveckling har betydelse för hur nästkommande kull utvecklas.

Referenser

Theil, P.K., Jørgensen, H. & Jakobsen, K. 2002. Energy and protein metabolism in pregnant sows fed to levels of dietary protein.

Niel, M. 1996. Effects of ad libitum feeding in lactation and the timing of its introduction on sow performance.

Lantmännen. Forum 2001:1/2001-11-30.